

Vergaderjaar 2019–2020

29 338

Wetenschapsbudget

29 240

Veiligheid op school

Nr. 220

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 september 2020

Hierbij zend ik u het nationaal actieplan voor meer diversiteit en inclusie in het hoger onderwijs en onderzoek¹, zoals toegezegd tijdens het AO Sociale Veiligheid in onderwijs van januari 2020.² Ook geef ik invulling aan de toezegging die ik deed tijdens het AO Wetenschapsbeleid 2020, om expliciet sociale veiligheid in het actieplan mee te nemen.³ Tevens voer ik hiermee de motie van de leden Van den Hul en Westerveld uit, ingediend tijdens het VAO Wetenschap 2019 (Handelingen II 2018/19, nr. 89, item 9), die verzocht om in het nationale actieplan in te gaan op maatregelen die worden overwogen als de streefcijfers niet worden gehaald.⁴

Zoals aangekondigd in de Wetenschapsbrief «Nieuwsgierig en betrokken – de waarde van wetenschap» (Kamerstuk 29 338, nr. 186) is dit actieplan opgesteld na de Europese Gender Summit van oktober 2019, in nauwe samenwerking met de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO), de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW), de Vereniging van Universiteiten (VSNU), het Landelijk Netwerk Vrouwelijke Hoogleraren (LNVH), Expertise Centrum Diversiteit (ECHO) en het Landelijk Overleg Diversity Officers (LanDO). Het actieplan wordt tevens onderschreven door Promovendi Netwerk Nederland (PNN) en PostdocNL. De ambitie is om de samenwerking in de nabije toekomst ook uit te breiden met het mbo en hbo.

Met dit actieplan zet het Nederlandse onderwijs- en onderzoeksveld samen met de overheid een volgende stap op het gebied van diversiteit, inclusie en sociale veiligheid, die de sector toekomstbestendig maakt.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

² Kamerstuk 29 338, nr. 219.

³ Kamerstuk 29 240, nr. 118.

⁴ Kamerstuk 29 338, nr. 196.

Het nationale actieplan

Het hoofddoel van dit actieplan is een meer diverse en inclusieve hoger onderwijs- en onderzoeksector. Door randvoorwaarden te scheppen waarin mensen van verschillende achtergronden en met allerlei perspectieven willen én kunnen bijdragen, kan ons onderzoek en onderwijs de internationale topositie behouden. Hoe sterker onze nationale onderwijs- en onderzoekssector, hoe beter we ook als land kunnen bijdragen aan mondiale uitdagingen zoals klimaatverandering, duurzame ontwikkeling en het welzijn van de bevolking.

In het actieplan worden vijf doelstellingen voor 2025 beschreven:

1. diversiteit beter verankeren in bestaande instrumenten.
2. bredere monitoring van diversiteit.
3. een awardsysteem instellen om kaders en richting te geven aan beleid.
4. institutionele diversiteitsplannen bundelen en ondersteunen.
5. inrichten van een nationaal kenniscentrum.

Daarnaast zijn er drie acties die al op korte termijn ondernomen worden, namelijk: er worden nieuwe streefcijfers voor universiteiten voor 2025 afgesproken; er komt een KNAW-advies over preventie van ongewenst gedrag; en er komt een nieuw NWO-instrument voor het vergroten van het aandeel onderzoekers met een migratieachtergrond. Ook wordt er een adviescommissie ingesteld, die het Ministerie van OCW en het onderwijs- en onderzoeksveld zal gaan adviseren over het bevorderen van diversiteit, inclusie en sociale veiligheid in de sector. De commissie zal de eerste drie jaar worden voorgezeten door prof. dr. Vinod Subramaniam, Rector Magnificus van de Vrije Universiteit.

Maatschappelijk belang van het actieplan

Discriminatie en uitsluiting zijn onderwerpen die hoog op de maatschappelijke agenda staan. Er zijn nog steeds mensen in Nederland die dagelijks uitgesloten worden vanwege hun culturele achtergrond, gender, geaardheid of andere persoonlijke kenmerken. Zolang vormen van discriminatie bestaan in onze samenleving, moeten wij ons er tegen uitspreken. Ongelijkheid en onbewuste vooroordelen zijn nog steeds in de structuur, methoden en cultuur van onderwijs- en onderzoeksinstellingen aanwezig. Het ontbreken van een inclusieve leer- en werkomgeving belemmert mensen uit ondervertegenwoordigde groepen om een volgende stap in hun carrière te zetten. Onderwijs en onderzoek worden verrijkt door de aanwezigheid van diversiteit in perspectieven, en een diverse en inclusieve werk- en leeromgeving zorgen ervoor dat ons talent optimaal kan worden benut. In een inclusieve organisatie kan iedereen volledig en op gelijke voet aan de organisatie en besluitvorming deelnemen.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
I.K. van Engelshoven